

D E C I Z I E

09 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Galina Stratulat, Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de administratorul societății pe acțiuni „Fin” în proces de insolvență – Magnet Victor, în pricina civilă la cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela împotriva societății pe acțiuni „Fin” cu privire la validarea popririi și încasarea sumei, împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2016, prin care s-a admis cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela și s-a validat poprirea

c o n s t a t ă

La 14 decembrie 2015 lichidatorul societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela a depus cerere împotriva societății pe acțiuni „Fin” cu privire la validarea popririi și încasarea sumei.

În motivarea cererii lichidatorul Ciobanu Daniela a indicat că prin hotărîrea Curții de Apel Economice din 23 iunie 2011 s-a intentat procesul de insolvență față de societate cu răspundere limitată „Premer-S.V.” fiind desemnată în calitate de administrator.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2013 s-a inițiat procedura simplificată de faliment față de societate cu răspundere limitată „Premer-S.V.” fiind numită în calitate de lichidator întreprinderea individuală „Ciobanu Daniela”.

În rezultatul restabilirii actelor financiar-contabile a societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment a constatat că societatea pe acțiuni „Fin” are datorie în sumă de 2771,20 lei formată ca urmare a neachitării livrărilor efectuate pe parcursul anului 2010.

Societatea pe acțiuni „Fin” pînă în prezent nu și-a onorat integral obligația de a achita datoria.

La 06 noiembrie 2015 a somat societatea pe acțiuni „Fin” despre înființarea popririi și a solicitat achitarea sumei datorate în termen de 5 zile, însă datoria nu a fost rambursată.

Cere lichidatorul Ciobanu Daniela validarea popririi cu încasarea de la societatea pe acțiuni „Fin” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment datoria în mărime de 2771,20 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2016 s-a admis cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela.

S-a validat poprirea instituită de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela.

S-a încasat de la societatea pe acțiuni „Fin” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment datoria în mărime de 2771,20 lei.

La 06 aprilie 2016 administratorul societății pe acțiuni „Fin” în proces de insolvabilitate – Magnet Victor a declarat recurs împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii instanței de insolvabilitate, emiterea unei noi decizii de desființare a popririi.

În motivarea recursului administratorul Magnet Victor a invocat că prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2011 s-a intentat procesul de insolvabilitate față de societatea cu răspundere limitată „Premer-S.V.” fiind desemnat administrator al insolvabilității Ciobanu Daniela.

Poprirea este înființată de lichidatorul Ciobanu Daniela la 06 noiembrie 2015 peste 4 ani din momentul intentării procedurii de insolvabilitate.

Cererea este intentată peste termenul de 3 ani prevăzut de art.267 Codul civil și urmează a fi respinsă ca tardivă.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2015 s-a admis spre examinare cererea societății cu răspundere limitată „Geamtal-Agro” privind declararea insolvabilității societății pe acțiuni „Fin”.

În perioada provizorie nu a primit de la societatea cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment somația de înființare a popririi din 06 noiembrie 2015 fiind lezat dreptul prevăzut de art.126 alin.(8) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Conform art. 8 alin. (3) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, recursul va fi judecat în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă.

Pricina a fost înregistrată la Curtea Supremă de Justiție la 11 aprilie 2016.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinînd recursul declarat în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2015 și emiterea unei noi hotărîri de respingere a cererii cu privire la validarea popririi și desființarea acesteia din următoarele motive.

Conform art.8 alin.(1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea la 21 martie 2016.

La 25 martie 2016 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia hotărârii din 21 martie 2016.

Prin urmare, recursul declarat la la 06 aprilie 2016 de administratorul societății pe acțiuni „Fin” în proces de insolvență – Magnet Victor este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din actele pricinii rezultă că societatea cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în baza facturilor fiscale nr.0272324 din 03 iunie 2010, nr.0276755, nr.0276754 din 22 iunie 2010, nr.0295658 din 02 septembrie 2010 și nr.0300361 din 30 septembrie 2010 a livrat societății pe acțiuni „Fin” marfă în sumă totală de 2771,20 lei (f.d.7-11).

La 06 noiembrie 2015 lichidatorul societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela a somat societatea pe acțiuni „Fin” despre înființarea popririi și a solicitat achitarea în termen de 5 zile de la data comunicării popririi suma datorată în mărime de 2771, 20 lei (f.d.4).

Prin avizul de recepție DS6201000707AS se confirmă că societatea pe acțiuni „Fin” a recepționat somația la 12 noiembrie 2015 (f.d.5).

Dat fiind că societatea pe acțiuni „Fin” nu a achitat suma datorată, lichidatorului societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela a depus prezenta cerere solicitând validarea popririi și încasarea sumei de 2771, 20 lei.

Instanța de insolvență a admis cererea, a validat poprirea și a încasat de la societatea pe acțiuni „Fin” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment datoria în mărime de 2771,20 lei.

Conform art.126 alin.(1), (2), (5), (9) și (11) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, sînt supuse urmării silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decît după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului.

În termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor – de la scadența acestora, terțul poprit este obligat să plătească direct pe conturile de acumulare indicate de administratorul insolvenței/lichidator ori să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile corporale poprite și să trimită dovada către administratorul insolvenței/lichidator pentru a fi preluate.

Dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolvenței/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la

care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolvență în vederea validării popririi.

Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolvență va adopta o hotărîre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi. Poprirea înființată asupra unei creanțe cu termen sau sub condiție poate fi validată, dar hotărîrea nu poate fi executată decît după ajungerea creanței la termen sau la data îndeplinirii condiției, după caz. Dacă sumele sînt datorate periodic, poprirea se validează atît pentru sumele ajunse la scadență, cît și pentru cele care vor fi scadente, în ultimul caz validarea producîndu-și efectele numai la data cînd sumele devin scadente.

În perioada 03 iunie 2010 – 30 septembrie 2010 în baza facturilor fiscale societatea cu răspundere limitată „Premier-S.V.” a livrat societății pe acțiuni „Fin” marfă în sumă de 2771,20 lei.

În facturile fiscale părțile nu au stabilit termenul de achitare a mărfii.

Conform art. 108 alin.(1) și (2) Codul fiscal, data livrării se consideră data predării mărfurilor, prestării serviciilor, cu excepția cazurilor stipulate la alin.(5), (6) și (7).

Pentru mărfuri, data livrării se consideră data predării (transmiterii) mărfurilor cumpărătorului (beneficiarului) sau dacă mărfurile sînt transportate, data livrării se consideră data la care începe transportarea, cu excepția mărfurilor de export pentru care data livrării se consideră data scoaterii lor de pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 753 alin. (1) Codul civil prevede că prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vînzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Contractul de vânzare-cumpărare este sinalagmatic ce denotă faptul că odată încheiat acesta dă naștere la obligații reciproce și interdependente pentru ambele părți contractante, fiecare obligație a uneia din părți avîndu-și cauza juridică în obligația juridică a celeilalte părți.

Vînzătorul se obligă să predea un bun cumpărătorului transmițîndu-i dreptul de proprietate asupra acestuia, iar cumpărătorul se obligă în schimb să plătească vînzătorului prețul convenit și să preia bunul.

Dreptul societății cu răspundere limitată „Premier-S.V.” de a solicita de la societatea pe acțiuni „Fin” achitarea prețului mărfii livrate a început să curgă de la 03 iunie 2010, 22 iunie 2010, 02 septembrie 2010 și 30 septembrie 2010.

Conform art.272 alin.(1) Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Conform art.267 alin.(1) Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Norma de drept citată reglementează în mod expres durata termenului de prescripție pentru restabilirea unui drept încălcat, în interiorul căruia persoana interesată poate solicita instanței de judecată satisfacerea pretențiilor sale.

Societatea cu răspundere limitată „Premier-S.V.” în interiorul termenului de prescripție care a expirat la 03 iunie 2013, 22 iunie 2013, 02 septembrie 2013 și 30

septembrie 2013 nu a exercitat dreptul de a solicita de la societatea pe acțiuni „Fin” încasarea sumei datorate pentru marfa livrată.

Or, admiterea cererii după expirarea termenului de prescripție este contrară principiului securității raporturilor juridice.

În acest sens se reține și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului care în cauzele SRL Dacia din 18 martie 2008 și SRL Grafescolo din 22 iulie 2014 a statuat că îndeplinirea acțiunilor procedurale, respectarea cerințelor cu privire la admisibilitate constituie un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Rolul jucat de termenele de prescripție este de o importanță majoră atunci când este interpretat în lumina Preambulului Convenției care, în partea sa relevantă, enunță preeminența dreptului ca patrimoniul comun al Statelor contractante. Înrautățirea unei situații juridice, care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripție este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice.

Articolul 6 §1 din Convenție obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile. Omisiunea unei instanțe judecătorești naționale de a motiva neacceptarea unui argument precum că o acțiune a fost tardivă a condus la o încălcare a acestei prevederi.

Curtea Constituțională prin hotărârea nr.17 din 19 iunie 2015 pentru controlul constituționalității prevederilor art.49 alin.(13) din Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni (plata dividendelor) a conchis că prin noțiunea de „termen” în dreptul civil se înțelege intervalul de timp, instituit prin lege, hotărâre judecătorească sau acordul părților, survenirea sau scurgerea căruia duce la apariția, modificarea sau stingerea raporturilor patrimoniale sau a celor personale nepatrimoniale.

Termenele au ca scop asigurarea funcționării normale a circuitului civil și asigurarea stabilității raporturilor patrimoniale, participanții fiind disciplinați întru realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor civile.

În dreptul civil se numără și termenele de realizare a drepturilor civile, numite și termene de decădere sau termene de perimare. Acestea sunt perioadele de timp, în cadrul cărora titularii drepturilor subiective sunt împuterniciți să-și realizeze drepturile, nerealizarea acestora fiind sancționată cu pierderea lor.

Conform art.271 Codul civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Administratorul societății pe acțiuni „Fin” în proces de insolvență – Magnet Victor în cererea de recurs a invocat că cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela este intentată peste termenul de 3 ani prevăzut de art.267 Codul civil.

Prin urmare, lichidatorul societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela a omis termenul de prescripție și poprirea urmează a fi desființată.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că obiectul popririi este tardiv, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de administratorul

societății pe acțiuni „Fin” în proces de insolvabilitate – Magnet Victor, de a casa hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2016 și de a pronunța o nouă hotărîre de respingere a cererii cu privire la validarea popririi și desființarea acesteia.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de administratorul societății pe acțiuni „Fin” în proces de insolvabilitate – Magnet Victor.

Se casează hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2016, în pricina civilă la cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela împotriva societății pe acțiuni „Fin” cu privire la validarea popririi și încasarea sumei și se emite o nouă hotărîre prin care:

Se respinge cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela cu privire la validarea popririi.

Se desființează poprirea înființată de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Premer-S.V.” în proces de faliment – Ciobanu Daniela față de societatea pe acțiuni „Fin” în proces de insolvabilitate.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:

Svetlana Filincova

judecătorii:

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Sveatoslav Moldovan